

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Проблеми који закон треба да реши и циљеви који ће се доношењем закона постићи

Основни текст важећег Закона о заштити од пожара усвојен је 1988. године а све његове измене и допуне нису суштински измениле концепт Закона. Тако су основни носиоци заштите од пожара данас непостојећи организациони облици који су били прилагођени некадашњем уставу Социјалистичке Републике Србије.

Из овог разлога, као и због питања која тренутно важећим Законом нису уређена, приступило се изради новог Закона, чији је циљ целовито и правилно дефинисање система заштите од пожара, његових субјеката, обавезе субјекта и начела која се односе на заштиту, превенцију, сталност, јачање свести, јавност, сарадња, солидарност и одговорност.

Новим Законом створио би се и нови правни оквир за ефикаснију заштиту људи и материјалних добара по угледу на савремене европске законе и уредила подзаконска регулатива. Предвиђени су прецизни механизми спровођења законских одредби у погледу ефикасније примене техничких прописа и савремених прописа развијених земаља; поједностављења процеса лобијања потребних сагласности у области заштите од пожара; смањење ризика од избијања пожара, експлозија и техничко-технолошких удеса; боље уређење организације и ефикасност ватрогасно спасилачких и ватрогасних јединица, што би довело до смањења материјалних штета и броја повређених и погинулих лица услед пожара и експлозија; омогућио ефикаснији рад при расветљавању узрока пожара и експлозија, уредио начин финансирања служби заштите од пожара и друга питања.

Посебни циљеви концепта новог закона су:

- једним законом се уређује целокупна материја која представља интегрисани систем заштите од пожара;
- повећана безбедност људи и добара од пожара и експлозија, тако што би нови закон омогућио смањење ризика од избијања пожара, експлозија и техничко-технолошких удеса, као и ефикаснији рад ватрогасно-спасилачких јединица;
- ефикаснији рад државне управе у спровођењу законске надлежности заштите од пожара и експлозија, што би довело до несметаног развоја привредне активности кроз поједностављену процедуру добијања потребних сагласности;
- лиценцирање кадрова који се баве пројектовањем посебних система и мера заштите од пожара, као и овлашћења правним лицима за пројектовање и извођење сигурносних система и пројеката заштите од пожара који би били под окриљем Министарства унутрашњих послова;
- организација професионалног ватрогаства која поред постојеће организације предвиђа и организовање професионалних ватрогасних јединица под одређеним условима од стране јединица локалне самоуправе;
- кажњавања лажне пријаве пожара, технолошких несрећа и осталих догађаја;
- законом се посредно остварују и други циљеви.

2. Које су друге могућности разматране за решавање проблема и зашто је доношење закона најбоље решење датог проблема?

С обзиром да је важећи Закон о заштити од пожара усвојен 1988. године а био је прилагођен тадашњем државном уређењу и уставу Социјалистичке Републике Србије, друге могућности нису разматране, јер је једино решење доношење новог савременог Закона о заштити од пожара.

3. На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Могу се уочити три групе субјеката, на које ће непосредно или посредно, утицати решења садржана у новом закону:

- Грађани Републике Србије кроз повећану сигурност живота и материјалних добара
- Сви привредни субјекти (привредна друштва, предузетници, јавна предузећа), као и други субјекти (друга правна лица и други облици организовања), физичка лица, тако што ће им се поједноставити обавезе из области заштите од пожара.
- државни органи и организације – боље уређивање међусобних односа и рада, као и ефикаснији сервис министарстава према грађанима и правним лицима.

4. Који су трошкови које ће примена изазвати грађанима и привреди?

Примена новог закона неће изазвати посебне трошкове грађанима и привреди. Јединице локалне самоуправе ће самостално прописивати мерила за накнаду за

заштиту од пожара. Већи део заштите од пожара финансираће се из средстава Републичког фонда за заштиту од пожара.

Приходи Фонда остварују се, између осталог од:

- средстава остварених на основу издвајања осигуравајућих друштава у висини 5% од премије осигурања од пожара;

- средстава остварених на основу издвајања осигуравајућих друштава у висини 1% средстава од наплаћене функционалне премије осигурања од осигурања у одговорности у друмском, речном, ваздушном и железничком саобраћају на подручју на којем се налази осигурана имовина;

- средстава правних лица која за осигурање од пожара своје имовине оснивају властите осигуравајуће фондове, уплаћују из тих фондова средства у висини 1%;

- средстава Јавног предузеће за газдовање шумама и шумским земљиштем у Републици Србији које издваја 5% од укупних средстава која су прикупљена од накнаде за коришћење шума;

- средстава Јавног предузеће Скијалишта Србије које издваја 5% од прихода остварених продајом ски-пасова;

- средстава остварених уплатом осигурања моторних возила приликом регистрације у износу од 1%.

Средствима Фонда финансираће се:

- набавка опреме и средстава за гашење пожара за ватрогасно-спасилачке јединице, ватрогасне јединице, јединица локалне самоуправе и добровољне ватрогасне јединице;

- изградњу објеката за смештај ватрогасно-спасилачких јединица, ватрогасних јединица, јединица локалне самоуправе и добровољних ватрогасних јединица;

- стручно оспособљавање и усавршавање припадника ватрогасно-спасилачких јединица;

- подстицање образовних, истраживачких и развојних студија, програма, пројеката и других активности, укључујући и демонстрационе активности;

- суфинансирање превентивних и интервентних мера у ванредним околностима.

5. Да ли позитивни ефекти закона оправдавају трошкове његове примене?

У Републици Србији је проблем недовољног финансирања заштите од пожара присутан већ дужи низ година, па су ниво опремљености, мере превенције, знање, поступци и навике грађана у овој области знатно испод европских норми.

Увођење предложеног модела суфинансирања значајно ће приближити заштиту и спасавање од пожара у Републици Србији развијеним европским земљама. Веома значајно је да ће се драстично подићи ниво безбедности, а тиме се стварају потребни услови за значајна страна улагања у нашу привреду.

Имајући све ово у виду, трошкови које ће примена изазвати грађанима и привреди су занемарљиви у поређењу са позитивни ефектима које ће овај закон донети.

6. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Нови закон стимулише појаву нових привредних субјеката из области заштите од пожара кроз услужну делатност, и нарочито појаву организовања нових добровољних ватрогасних друштава која ће допринети додатном степену заштите, ангажовањем у акцијама гашења пожара и активностима едукације грађана.

7. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

У расправама и консултацијама у току припреме овог закона са представницима министарстава, других органа и организација, заинтересоване стране су имале прилику да изнесу своје ставове који су у великој мери утицали на коначна решења овог закона.

8. Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили циљеви доношења закона?

Нацртом закона предвиђено је доношење великог броја подзаконских аката.